

ACTIVITEITEN 6.2

1

WERKPLEKLEREN | WPL

Onderwijseenheid
(OE) | 6.2

Credits OE | 9

WPL-activiteiten

Inhoud

INLEIDING	3
ALGEMEEN	3
LEERUITKOMST	4
INDICATOREN	4
WPL-ACTIVITEITEN INTERNATIONALISERING	5
INT 1 – Internationale curricula	6
WPL-ACTIVITEITEN TALEN	7
TA 1: Taalportret	8
TA 2: Taalbeleid	9
TA 3: In gesprek over taal	10
TA 4: Bekijk en analyseer de taalmethode	11
TA 5: Reflectie op eigen taallessen	12
TA 6: Uitvoeren	13
WPL-ACTIVITEITEN ONDERWIJSKUNDE	14
ON 1 – COMMUNICATIE EN TEAMLEREN	15
ON 2 – VRAGEN STELLEN IS EEN KUNST	16
ON 3 – FEEDBACK GEVEN EN ONTVANGEN	18
ON 4 – COLLEGIALE OBSERVATIE	19
ON 5- LESSON STUDY VOORBEREIDING	20
ON 6 – LESSON STUDY UITVOERING	21
ON 7 – LESSON STUDY, INTERVIEW LEERLINGEN	22
ON 8 – NABESPREKING LESSON STUDY	23
ON 9 – DELEN OPBRENGSTEN LESSON STUDY	24
ON 10 – TEAMSPELER	25

INLEIDING

Er komen regelmatig veranderingen op het onderwijs af. Het is belangrijk dat de leerkracht kritisch meedenkt over onderwijsvernieuwing. Is dat altijd een verbetering? Waarom is de verandering noodzakelijk? Hoe komt het de leerlingen ten goede?

Leren doe je niet alleen. Daarvoor is teamwork is nodig! Teamleren is het opbouwen van kennis, kunde en inzichten door met elkaar in gesprek te gaan over onderwijs, door elkaar vragen te stellen en elkaar feedback te geven. Teamleren wordt zichtbaar als het geleerde aantoonbaar wordt toepast en geborgd.

Samen leren kan veel energie geven. Soms is het ook uitdagend als je samenwerkt met iemand met een hele andere manier van werken of met iemand die heel anders over onderwijs denkt dan jij. Om dan samen te kunnen leren is het belangrijk dat je kritisch kan kijken naar je eigen opvattingen: daar ben je je niet van bewust totdat je hier zelf goed over nadenkt of je feedback krijgt op hoe jij je gedraagt binnen de samenwerking.

In semesterprogramma 6.2 krijg je vanuit taal, onderwijskunde en internationalisering handvatten aangereikt om een kleinschalige verandering in jouw schoolcontext uit te proberen.

ALGEMEEN

Aantal activiteiten per WPL-dag | ongeveer drie

Onder activiteiten vallen niet enkel complete lessen, maar ook observaties, interview, kindgesprek, begeleiden van groepje kinderen, enz.

Oefenen en feedback

Je krijgt de kans om verschillende activiteiten uit te voeren om kritisch te kunnen reflecteren op het taalcurriculum (Nederlands/Engels), samen met medestudenten/collega's lessen te onderzoeken en opgedane kennis vanuit internationalisering in de praktijk te brengen. Als feedbackzoeker vraag je actief naar ideeën en inzichten om jouw onderwijs verder te verbeteren.

Beoordeling

Aan het eind van de WPL-periode dient de student op de CHE in te leveren:

- WPL-wijzer ingevuld door Werkplekbegeleider & Schoolopleider.

Onderwijseenheid (OE) | 6.2

4

LEERUITKOMST

Je leert van en met elkaar in teamverband en levert een actieve bijdrage aan onderwijsontwikkeling. Je laat je daarbij inspireren door input uit internationale curricula.

INDICATOREN

6.2.1 | Talen

Vanuit een kritische reflectie op het taalcurriculum voer je activiteiten uit waarmee inspeelt op de lokale samenleving.

6.2.2 | Onderwijskunde

Je levert positieve en constructieve bijdrage aan onderwijsverbetering gebruik makend van een model voor teamleren.

6.2.3 | Internationalisering

Je komt vanuit kennis van onbekende omgeving/internationale curricula m.b.t. onderwijs tot nieuwe inzichten waarmee je een actieve bijdrage levert aan onderwijsverbetering.

6.2.4 | Internationalisering

Je werkt als team samen en organiseert activiteiten en je reflecteert op jouw rol tijdens deze samenwerking.

WPL-ACTIVITEITEN INTERNATIONALISERING

INT 1 – Internationale curricula

6

6.2.3

WPL-groep

vrij

Activiteit

Tijdens het college over internationale curricula heb je nagedacht over kenmerken van het Nederlandse curriculum en onderwijssysteem i.v.m. andere curricula en systemen. Verken in je stageschool bepaalde onderwijskundige processen en/of activiteiten die je kenmerkend zou noemen voor het onderwijs in Nederland. Vergelijk dit met andere scholen en/of instellingen die je gaat bezoeken.

SBU

voorbereiding | 1 u
uitvoer | 1u

Feedback praktijkbegeleider

Na bezoeken aan andere (internationale) scholen en/of instellingen kun je in gesprek op je WPL om te bespreken wat je hierin hebt geleerd, wat je zou willen behouden of veranderen.

Planning

vrij

WPL-ACTIVITEITEN TALEN

TA 1: Taalportret

8

Indicator 6.2.1

WPL-groep

Vakgebied

Talen (Engels & Nederlands)

SBU

voorbereiding | 0,5 u
uitvoer | 1 u

Planning

Week 2, 3, 4

Activiteit

Een taalportret wordt regelmatig ingezet in meertalige omgevingen. Het maakt inzichtelijk welke talen de leerling spreekt en waar hij/zij zich prettig bij voelt.

Om zicht te krijgen op de verschillende talen in jouw WPL-groep kun je ervoor kiezen om een taalportret te maken.

Product

Gebruik eventueel het printblad van It's Learning of bedenk een eigen vorm. Ga met kinderen (individueel of klassikaal) het gesprek aan over de talen die zij spreken of die bij hen thuis worden gesproken.

Beginsituatie student

Tijdens werkcollege 1 maak je als student een taalportret van je eigen situatie. Je weet dus hoe je dit moet inzetten.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Kun je via jouw praktijkbegeleider meer te weten komen over de talen die worden gesproken in jouw WPL-klas?

TA 2: Taalbeleid

9

Indicator 6.2.1

WPL-groep

Vakgebied

TALEN (Engels & Nederlands)

SBU

voorbereiding |
uitvoer |

Planning

Vrij

Activiteit

Je onderneemt diverse activiteiten om het talencurriculum van jouw WPL kritisch te bekijken. Een van deze activiteiten is het kritisch kijken naar het bestaande taalbeleid op jouw WPL.

Product

Zoek naar bestaande (taal)beleidsplannen op jouw WPL. Lees deze goed door en stel jezelf vragen als:

- Wat wordt er (niet) gezegd over taal?
- Wat valt je op?
- Wat had je verwacht/niet verwacht?
- Wat mis je nog?
- Wat wordt er gezegd over twee- of meertaligheid?

Beginsituatie student

Tijdens de eerste zes taalcolleges krijg je input op diverse onderwerpen, zoals taalverwerving en sociolinguïstiek. Deze kennis gebruik je om jouw kritische reflectie vorm te geven.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Betrek je praktijkbegeleider en andere collega's bij jouw zoektocht. Controleer aannames altijd.

TA 3: In gesprek over taal

10

Indicator 6.2.1

WPL-groep

Vakgebied
TALEN (Engels &
Nederlands)

SBU
voorbereiding |
uitvoer |

Planning
Vrij

Activiteit

Je onderneemt diverse activiteiten om het talencurriculum van jouw WPL kritisch te bekijken. Een van deze activiteiten kan zijn: het in gesprek gaan met belanghebbenden.

Product

Ga in gesprek met bijvoorbeeld ouders, collega's of de directie. Wat vinden zij belangrijk als het gaat om meertaligheid? Wat wordt er al op school gedaan? Wat niet? Welke visie zit hierachter? Etc.

Beginsituatie student

Tijdens de eerste zes taalcolleges krijg je input op diverse onderwerpen, zoals taalverwerving en sociolinguïstiek. Deze kennis gebruik je om jouw kritische reflectie vorm te geven.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Betrek je praktijkbegeleider en andere collega's bij jouw zoektocht. Controleer aannames altijd.

TA 4: Bekijk en analyseer de taalmethode

11

Indicator 6.2.1

WPL-groep

Vakgebied
TALEN (Engels &
Nederlands)

SBU
voorbereiding |
uitvoer |

Planning
Vrij

Activiteit

Je onderneemt diverse activiteiten om het talencurriculum van jouw WPL kritisch te bekijken. Een van deze activiteiten kan zijn: het bekijken en analyseren van de gebruikte taalmethode.

Product

Neem de taalmethode (Nederlands en Engels) die wordt gebruikt op jouw WPL en bekijk deze kritisch. Wordt er rekening gehouden met verschillende talen? Welke uitspraken over de kwaliteit van de methode rondom het thema van meertaligheid zou je kunnen doen op basis van jouw opgedane kennis uit de colleges?

Beginsituatie student

Tijdens de eerste zes taalcolleges krijg je input op diverse onderwerpen, zoals taalverwerving en sociolinguïstiek. Deze kennis gebruik je om jouw kritische reflectie vorm te geven.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Betrek je praktijkbegeleider en andere collega's bij jouw zoektocht. Controleer aannames altijd.

TA 5: Reflectie op eigen taallessen

12

Indicator 6.2.1

WPL-groep

Vakgebied

TALEN (Engels & Nederlands)

SBU

voorbereiding | uitvoer |

Planning

Vrij

Activiteit

Je onderneemt diverse activiteiten om het talencurriculum van jouw WPL kritisch te bekijken. Een van deze activiteiten kan zijn: het reflecteren op jouw eigen taallessen.

Product

Als leerkracht geef je regelmatig taallessen. Een kritische reflectie veronderstelt dat je ook kritisch naar je eigen praktijken kijkt. Neem daarom jouw taallessen als uitgangspunt. Wat leer je over jouw eigen sensibiliteit voor andere talen? Op welke manier houdt je rekening met anderstalige of meertalige leerlingen? Etc.

Beginsituatie student

Tijdens de eerste zes taalcolleges krijg je input op diverse onderwerpen, zoals taalverwerving en sociolinguïstiek. Deze kennis gebruik je om jouw kritische reflectie vorm te geven.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Betrek je praktijkbegeleider en andere collega's bij jouw zoektocht. Controleer aannames altijd.

TA 6: Uitvoeren

13

Indicator 6.2.1

WPL-groep

Vakgebied

TALEN (Engels & Nederlands)

SBU

voorbereiding | uitvoer |

Planning

vrij

Activiteit

Vanuit jouw kritische reflectie op het talencurriculum onderneem je activiteiten op je WPL (zie indicator 1). De tweede helft van het semester ga je hiermee aan de slag. We laten je bewust vrij in de keuze, omdat je de activiteiten uitvoert op basis van je eigen onderzoeksvraag.

Product

Ga aan de slag met lesactiviteiten die passen bij jouw onderzoeksofzet. Gebruik de inzichten die je bij onderwijskunde opdoet om tot systematische onderwijsverbetering te komen.

Beginsituatie student

Tijdens de eerste zes taalcolleges krijg je input over diverse onderwerpen, zoals taalverwerving en sociolinguïstiek. Deze kennis gebruik je om jouw onderwijsverbetering gestalte te geven.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Betrek je praktijkbegeleider en andere collega's bij jouw zoektocht. Controleer aannames altijd.

WPL-ACTIVITEITEN ONDERWIJSKUNDE

ON 1 – COMMUNICATIE EN TEAMLEREN

15

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied Onderwijskunde

SBU voorbereiding 30 min | uitvoer 1 uur

Activiteit

Voor teamleren is communicatie heel belangrijk. Observeer bijeenkomsten van twee verschillende type overleggen. Denk aan een teamvergadering, bouwvergadering, leerteam, werkgroep, of onderzoeksgroep.

Observeer en noteer het type vragen dat leerkrachten aan elkaar stellen. Denk hierbij aan luisteren door samenvatten van de vorige spreker: 'Dus je zegt', of 'Je noemt twee punten'. Doorvragen: gaat het om open vragen, vragen naar feiten: 'Hoe gaan we het doen?', 'Wat is de afspraak?'. Worden er kritische, prikkelende vragen gesteld als 'Wat is het idee achter', 'Hoe weten we of dit een goed idee is?', 'Waarom vind je dit belangrijk?

Product

Inzicht in professionele gespreksvoering is van belang voor teamleren.

Het is niet de bedoeling dat jij als student het schoolteam ongevraagd feedback geeft!

WPL-activiteit 10 sluit hierop aan, doordat je gaat deelnemen aan vergaderingen/werkgroepen. Wees hierin proactief.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Bespreek de observaties met je WPL-begeleider. In hoeverre verschilt de communicatie en vraagstelling in verschillende vergaderingen? Hoe hangt dit mogelijk samen met het doel van het overleg? Welke vragen zijn helpend om van en met elkaar te leren?

ON 2 – VRAGEN STELLEN IS EEN KUNST

16

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

Activiteit

Oefen met positief en constructief zichtbaar zijn als teamlid door het stellen van 'onderzoekende' vragen over onderwijs op passende momenten. Hierbij kan je denken aan een nabespreking van een les of ingaan op een inbreng van een collega tijdens een vergadering. Oefen ook luistervaardigheden. Kun jij samenvatten wat de ander heeft gezegd? Ben je je bewust van aannames/(voor)oordelen?

Product

Bewust bekwaam worden in het stellen van reflectieve, onderzoekende vragen.

Beginsituatie student

Kennis van verschillende type vragen (4.2)

Maak evt. een spiekbriefje met verschillende type vragen.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Bespreek met de WPL-begeleider welke vragen prikkelend waren en waarom. Vraag feedback op jouw luistervaardigheden.

Zijn de vragen in een passende situatie gesteld? Voor het doelenbord stel je weer andere vragen dan tijdens een gesprek over onduidelijke effecten van een instructie. Voor een doelenbord is het op gang brengen van een dialoog door het stellen van vragen dus niet zo passend. In een leerteam of tijdens een inhoudelijke vergadering weer wel.

ON 3 – FEEDBACK GEVEN EN ONTVANGEN

18

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

Activiteit

Vraag gericht feedback op je lessen. Oefen het delen van kennis en feedback geven/ontvangen. Let erop dat dit zo positief en constructief mogelijk gedaan wordt.

Product

Oefening met gericht vragen van feedback op je lessen.

Zichtbaar worden als lerende professional door proactief feedback vragen en doorpraten over de feedback. Oefenen met dialoog over verschillende perspectieven. Welke kennis vanuit de opleiding kun je delen?

Beginsituatie student

Kennis van feedback vragen.

Ervaring met feedback ontvangen.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Reflecteer:

- Vraag je gericht feedback?
- Hoe ontvang je feedback?
- Mag je ook feedback aan je WPL-begeleider/duo geven?
- Was jouw feedback inspirerend om samen te leren en onderwijs te verbeteren?
- Heb je jouw visie op basis van kennis kunnen delen om samen meer verdiepend te kunnen reflecteren op lessen en het curriculum?

ON 4 – COLLEGIALE OBSERVATIE

19

**Indicator 6.2.1
6.2.2**

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

Activiteit

Observeer een lesactiviteit van je WPL-begeleider, duo of een andere leerkracht.

Je participeert niet aan de lesactiviteit. Je richt je op leergedrag van leerlingen. Je kunt verschillende observaties doen in het kader van de kritische reflectie op het (taal)curriculum. Je observeert in ieder geval met een duidelijk doel: wat wil je te weten komen?

Deze oefening is ook belangrijk voor de Lesson Study die volgt ná de kritische reflectie.

Je kunt gebruikmaken van aangereikte observatieformats/kijkwijzer, maar mag ook gebruikmaken van wat op de WPL-school aanwezig is.

Product

Observatiegegevens die antwoord geven op een vraag.

Objectieve data die zich lenen voor een collegiaal gesprek. Wat zijn mogelijke verklaringen voor de observaties?

Beginsituatie student

Kennis van verschillende typen observaties (ongestructureerd, gestructureerd, turven, participierend, ed.). Kennis van 'Learning to notice'.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Was het type observatie passend bij de vraag? Hoe zijn de uitkomsten van de observatie gedeeld?

ON 5- LESSON STUDY VOORBEREIDING

20

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

Activiteit

Voorbereidingen Lesson Study

Product

Besprek met je WPL-begeleider en/of een medestudent en/of andere collega's wat jullie, bijv. op basis van de kritische reflectie op het (taal)curriculum door de lesson study, willen onderzoeken.

Wat is je individuele vraag? Is er een gezamenlijk vraagstuk? Bijv. wat vinden leerlingen een lastig onderwerp/aspect om te leren? Zijn er n.a.v. de kritische reflectie op het curriculum nieuwe onderwerpen/lesmaterialen die je wilt uitproberen?

Product

Een gezamenlijke onderzoeksvraag om nader te onderzoeken.

Beginsituatie student

Kennis van Lesson Study cyclus.

De kritische reflectie op het curriculum is afgerond.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Vraag feedback op het thema/vraagstuk van de Lesson Study en maak afspraken hoe jullie hiermee aan de slag gaan.

ON 6 – LESSON STUDY UITVOERING

21

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied

Onderwijskunde

SBU

Deel 1: 1 uur

Deel 2: 2 uur

Deel 3: 4 uur

Activiteit

Vanuit de gezamenlijke onderzoeksvraag, ontwerp je een gezamenlijk (bijv. met je WPL-begeleider, collega's en/of een medestudent) een les. Deze wordt vervolgens uitgevoerd (door een van jullie), waarbij de observator (de ander) observeert.

Deel 1: Plannen

Plan de les + observatie in. Wie gaat de les wanneer uitvoeren? Wie observeert/observeren? Kun je het ook omwisselen erna?

Deel 2: Ontwerpen

Ontwerp gezamenlijk een onderzoeksles. Maak in het ontwerp gebruik van theorie, experts, leerlingwerk en observaties etc.

Bespreek wie welke les gaat uitvoeren. De één voert uit en de ander observeert (daarna omgewisseld). Het lesvoorbereidingsformulier kan gebruikt worden als observatiemiddel.

Deel 3: Uitvoeren en Observeren

Voer één onderzoeksles uit en observeer de andere onderzoeksles.

**Let op: direct na uitvoering doe je 'WPL-activiteit Kindinterview'*

Product

Onderzoekslessen (gepland, uitgevoerd en geobserveerd)

Beginsituatie student

Kennis van de Lesson study cyclus

ON 7 – LESSON STUDY, INTERVIEW LEERLINGEN

22

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

SBU
1 uur

Activiteit

Interview een aantal leerlingen, over hun ervaring met de onderzoeksles direct ná de les die jij hebt geobserveerd (let op: de leerkracht is niet degene die het kindinterview doet).

Je kunt gebruikmaken van aangereikte interviewformats om je interviewvragen op te stellen.

Product

Gebruik de opbrengsten van de kindinterviews voor de nabespreking van de onderzoeksles.

Beginsituatie student

Kennis van interviewtechnieken voor kinderen.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

n.v.t.

ON 8 – NABESPREKING LESSON STUDY

23

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

SBU
voorbereiding | 0,5 u
uitvoer | 0,5 min

Activiteit

Wat hebben jullie vakinhoudelijk (Talen) geleerd?
Wat hebben jullie geleerd ten aanzien van het Lesson Study-proces? Wat hebben jullie geleerd ten aanzien van het Lesson Study-samenwerkingsproces?

Kies een geschikte werkvorm om antwoord te krijgen op deze twee vragen. Bijvoorbeeld door een 'retrospective' in te zetten, waarbij iedereen op een post-it antwoord geeft op de vraag 'wat werkte goed', 'wat werkte niet', 'wat werkte een beetje'. De antwoorden hang je op een flap en cluster je. Op zoek naar hoe dit werkt? Kijk eens op <https://stichting-leerkracht.nl/kennisbank/sterker-worden-als-team-organiseer-regelmatig-een-retrospective/>

Product

Reflectie op het vakinhoudelijk geleerde. Reflectie op de samenwerking. De uitkomsten van deze terugblik kan gedeeld worden met teamleden van de WPL-school. Dit delen van opbrengsten wordt in de volgende WPL-activiteit beschreven.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Deel je ervaringen kort met de WPL-begeleider en andere teamleden.

ON 9 – DELEN OPBRENGSTEN LESSON STUDY

24

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied
Onderwijskunde

SBU
voorbereiding | 0,5u
uitvoer | 0,5u

Activiteit

Deel de opbrengsten van de Lesson Study met werkplekbegeleider en zo mogelijk met meerdere teamleden van de WPL-school.

Denk na over een aantrekkelijke presentatievorm. Denk na over hoe je de gedeelde kennis kan bespreken. Vraag feedback op de manier waarop je hebt gedeeld en hoe de inhoud aansluit bij de aandachtspunten vanuit de kritische reflectie op het (taal)curriculum en/of antwoord geeft op het vraagstuk voor de Lesson Study.

Product

Aantrekkelijke weergave van opbrengsten.

Beginsituatie student

Kennis van de verschillende fases van de Lesson Study cyclus.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

- Feedback op de wijze van delen. In hoeverre is de presentatie creatief, aantrekkelijk, helder, ed.?
- In hoeverre levert de gedeelde kennis nieuwe inzichten voor onderwijsontwikkeling op?

ON 10 – TEAMSPELER

25

Indicator 6.2.2

WPL-groep

Vakgebied

Onderwijskunde

SBU

voorbereiding | 30min
uitvoer | 2 uur

Activiteit

Door WPL-activiteit ON1 heb je ontdekt welke groepen actief zijn in de school, in welke groepen van en met elkaar geleerd wordt.

Deel 1: breng weer bewust in kaart welke vergaderingen, subgroepen, werkgroepen actief zijn in de school? Ga mogelijkheden na om aan te kunnen sluiten bij vergaderingen en overleggen.

Deel 2: Participeer tijdens de gekozen vergaderingen en overleggen. Hoe wil jij je tijdens die overleggen laten kennen als teamspeler? Waar wil je mee oefenen? Hoe kan je je Belbinrollen verder ontwikkelen?

Product

Deel 1: zicht op verschillende werkgroepen in de school waar leerkrachten samenwerken aan onderwijs.

Deel 2: oefenkansen voor je rol als TEAMSPELER.

Beginsituatie student

Kennis van beschrijving van de TEAMSPELER NLQF6 niveau.

Feedback & beoordeling praktijkbegeleider

Welke suggesties heeft de praktijkbegeleider om je verder te ontwikkelen als teamspeler? Wat zijn je uitdagingen en sterke kanten?